

HOLTÅLEN KOMMUNE
– *mulighetenes kommune*

HANDLINGSPLAN

ELEVENE SITT SKOLEMILJØ

Ihht. opplæringslovens kapittel 9a

INNHALDSFORTEGNELSE

Innhold	Side
Innledning	3
Opplæringsloven, kapittel 9a Fokus på § 9a-3, det psykososiale miljøet	4
Definisjoner	7
Avdekking Opplæringsloven § 9a – 3, 2. avsnitt	8
Håndtering Opplæringsloven § 9a – 3, 3. avsnitt	9
Faser - problemløsning	10
Systematisk arbeid – forebygging Opplæringsloven § 9a – 4	11
Skolemiljøutvalg og brukervedvirkning	11
Rutiner, skolene i Holtålen	12
Systematisk arbeid mot mobbing blant elevene, Hov skole	13
Systematisk arbeid mot mobbing blant elevene, Grøt skole	14
Holtålen kommune – generelt	16
Vedlegg 1 – meldeskjema om bekymring for elevenes psykososiale skolemiljø	17
Vedlegg 2 – melding som gjelder mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord og handlinger (EKSEMPEL)	18
Vedlegg 3 – enkeltvedtak (EKSEMPEL)	19
Vedlegg 4 – spørreundersøkelse om mobbing ved Hov skole	20

INNLEDNING

Holtålen kommune har utarbeidet en handlingsplan for elevene sitt skolemiljø. Handlingsplanen omhandler elevenes psykososiale miljø og skal ivareta elevenes rett til å ha et psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Psykososialt miljø har med mellommenneskelige forhold å gjøre, og er bestemt av samhandling og kommunikasjon mellom individene. Det er den enkelte elevs subjektive opplevelse av å bli krenket som er utgangspunktet for skolens håndtering av opplæringslovens § 9a, elevene sitt skolemiljø.

Det fysiske miljø er også en rett elevene har, her har grunnskolen helse- og byggeforskrifter å forholde seg til og det er utarbeidet rutiner for internkontroll innenfor avdelingene.

Elever i Holtålen kommune skal ikke bli utsatt for krenkende ord eller handlinger som mobbing, diskriminering, vold, rasisme eller utestenging på skolen eller skoleveien. Ifht. til Forskrift om ordensreglement for grunnskolene i Holtålen kommune, vedtatt av Driftsutvalget 27.10.10, står det blant annet:

”Grunnskolen er en læringsarena og arbeidsplass for barn, unge og voksne. Alle har et ansvar for hvordan skolemiljøet utvikles. Det er derfor viktig at både elever, foreldre og ansatte jobber for å skape et godt arbeids- og læringsmiljø for den enkelte skole”.

Holtålen kommune vektlegger:

- at det arbeides kontinuerlig, langvarig og systematisk med elevenes skolemiljø
- at skolen, elevene og foreldre samarbeider om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet
- at tydelig ledelse er en forutsetning for å forebygge, avdekke og håndtere krenkende ord og handlinger
- at alle ansatte ved skolen har en handlingsplikt til å undersøke, varsle og gripe inn dersom de får kjennskap eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende atferd
- vakt- og tilsynsordninger. Alle som har vakt bærer vester som gjør dem synlige i skolegården/uteområde
- klasseledelse. Lærerne og de andre ansatte skal være tydelige voksne som elevene kan ha tillitt til

OPPLÆRINGSLOVEN

§ 9a-1. Generelle krav

Alle elevar i grunnskolar og vidaregåande skolar har rett til eit godt fysisk og psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735).

§ 9a-2. Det fysiske miljøet

Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helsa, trivselen og læringa til elevane.

Det fysiske miljøet i skolen skal vere i samsvar med dei faglege normene som fagmyndigheitene til kvar tid anbefaler. Dersom enkelte miljøtilhøve avvik frå desse normene, må skolen kunne dokumentere at miljøet likevel har tilfredsstillande verknad for helsa, trivselen og læringa til elevane.

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar.

Dersom ein elev eller forelder, eller eit av råda eller utvala ved skolen der desse er representerte, ber om tiltak for å rette på fysiske miljøtilhøve, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735).

§ 9a-3. Det psykososiale miljøet

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn.

Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735).

§ 9a-4. Systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane (internkontroll)

Skolen skal aktivt drive eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet. Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735).

§ 9a-5. Elevdeltaking i skolemiljøarbeidet

Elevane skal engasjerast i planlegginga og gjennomføringa av det systematiske arbeidet for helse, miljø og tryggleik ved skolen. Skolen skal leggje oppgåver til rette for elevane etter kva som er naturleg for dei enkelte årstrinna.

Elevrådet kan nemne opp skolemiljørepresentantar til å vareta elevane sine interesser overfor skolen og myndigheitene i saker som har med skolemiljøet å gjere. Skolemiljørepresentantane deltek i planlegginga og gjennomføringa av det systematiske helse-, miljø- og tryggingarbeidet ved skolen i den grad det vedkjem skolemiljøet for elevane.

Elevane kan møte med inntil to skolemiljørepresentantar i arbeidsmiljøutvalet eller anna samarbeidsorgan der eit slikt er oppretta ved skolen i samsvar med arbeidsmiljøloven kapittel 7, når dette behandlar spørsmål som vedkjem skolemiljøet for elevane. Skolemiljørepresentantane har da talerett og rett til å få meininga si protokollert. Skolemiljørepresentantane skal ikkje vere til stades når utvalet behandlar saker som er omfatta av teieplikt etter lover eller forskrifter.

Skolemiljørepresentantane har rett til den informasjon som trengst for oppdraget, så langt informasjonen ikkje er omfatta av teieplikt etter lover eller forskrifter.

Skolemiljørepresentantane har rett til den opplæring og det fritak frå undervisningstimar som trengst for å skjømte oppgåvene.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735), endra med lover 17 juni 2005 nr. 105 (ikr. 17 juni 2005, etter res. 17 juni 2005 nr. 660), 17 juni 2005 nr. 62 (ikr. 1 jan 2006, etter res. 17 juni 2005 nr. 609).

§ 9a-6. Informasjonsplikt og uttalerett

Samarbeidsutvalet, skoleutvalet, skolemiljøutvalet og dessutan elevrådet og foreldrerådet skal haldast løpande underretta om alle tilhøve – deriblant hendingar, planar og vedtak – som har vesentleg betydning for skolemiljøet. Råda og utvala har på førespurnad rett til å få framlagt dokumentasjon for det systematiske helse-, miljø- og tryggleiksarbeidet ved skolen.

Råda og utvala som er nemnde i første ledd, skal så tidleg som mogleg takast med i planlegginga og gjennomføringa av miljøtiltak ved den enkelte skolen, og har rett til å uttale seg og komme med framlegg i alle saker som har betydning for skolemiljøet.

Dersom skolen blir klar over tilhøve ved skolemiljøet som kan ha negativ verknad for helsa til elevane, skal elevane og dei føresette snarast mogleg varslast om det. Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735), endra med lov 17 juni 2005 nr. 105 (ikr. 17 juni 2005, etter res. 17 juni 2005 nr. 660).

§ 9a-7. Straff

Med bøter eller fengsel i inntil 3 månader eller begge delar blir den straffa som forsettleg eller aktaust bryt krava i dette kapitlet eller i forskrifter gitt i medhald av det.

Medverknad blir straffa på same måten.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735). Vert endra med lov 20 mai 2005 nr. 28 (ikr. frå den tid som vert fastsett ved lov) som endra med lov 19 juni 2009 nr. 74.

§ 9a-8. Skolefritidsordninga

Føresegnene i dette kapitlet gjeld også for skolefritidsordning oppretta etter lova her.

Føyd til med lov 20 des 2002 nr. 112 (ikr. 1 apr 2003, etter res. 20 des 2002 nr. 1735).

§ 9a-9. Forskrifter

Departementet kan gi nærmare forskrifter om skolemiljøet til elevane.

DEFINISJONER

Mobbing	<p><i>"En person blir mobbet eller plaget når han eller hun, gjentatte ganger over tid blir utsatt for negative handlinger fra en eller flere personer. Mobbing kan være av både psykisk og fysisk karakter.</i></p> <p><i>I et mobbeforhold eksisterer det en klar forskjell i styrkeforhold mellom plager(e) og den utsatte eleven".</i></p> <p style="text-align: right;">Definisjon Olweus</p>
Utestenging	<p><i>Innebærer at noen så godt som alltid blir holdt utenfor en gruppe/klasse</i></p> <p style="text-align: right;">Definisjon</p> <p>Utdanningsdirektoratet</p>
Vold	<p><i>Innebærer at noen bruker fysisk makt for å skade andre</i></p> <p style="text-align: right;">Definisjon</p> <p>Utdanningsdirektoratet</p>
Rasisme	<p><i>Innebærer at noen blir forskjellsbehandlet eller plaget, for eksempel fordi de har en annen hudfarge, annet språk</i></p> <p style="text-align: right;">Definisjon</p> <p>Utdanningsdirektoratet</p>
Diskriminering	<p><i>Innebærer at en person blir dårlig behandlet eller trakassert, for eksempel på grunn av kjønn, funksjonsevne, tro, hudfarge, opprinnelse</i></p> <p style="text-align: right;">Definisjon</p> <p>Utdanningsdirektoratet</p>
Opplæringsloven § 9a-3	<p><i>"Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør".</i></p>
AKTIVT	<p>Aktivt betyr i denne sammenheng at det settes av tid til arbeid mot mobbing og antisosial atferd, blant elever og personell.</p>
SYSTEMATISK	<p>Systematisk betyr at skolene skal jobbe over tid med det psykososiale miljø og at det lages rutiner for arbeidet. Arbeidet skal være planlagt og gjennomføres etter lokale rutiner/prosedyrer.</p>

AVDEKKING

Opplæringsloven § 9a-3, andre avsnitt

”Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn”.

Skolene i Holtålen kommune skal i sin daglige virksomhet arbeide med å avdekke tilfeller av mobbing, diskriminering, vold og rasisme.

Alle ansatte ved skolene har en handlingsplikt som består av:

- plikt til å gjøre undersøkelser raskt
- plikt til å varsle rektor (ved bruk av meldeskjema, vedlegg 1)
- plikt til å gripe inn

Avdekking kan være at ansatte, elever eller foreldre melder fra om hendelser om at noen opplever krenkende ord og handlinger. Skolen skal sikre at elevenes subjektive opplevelse kommer fram, og at tiltak settes i gang så raskt som mulig. Dette skal dokumenteres.

Skolene i Holtålen kommune har følgende rutiner for avdekking:

Oppgave	Ansvar for oppfølging
Kartlegging av mobbing to ganger per år gjennom elevsamtaler/mobbeundersøkelse	Kontaktlærer/rektor
Årlig undersøkelse av mobbing i skolen gjennom elevundersøkelsen. Undersøkelsen gjennomføres på 7. og 10. trinn	Rektor/kontaktlærere
Årlig tema på foreldremøter, elevråd og skolemiljøutvalg	Rektor/kontaktlærere
Vakt- og tilsynsordninger	Rektor/alle ansatte
Ved mistanke eller kunnskap om at en elev blir utsatt for krenkende ord og handlinger, skal ansatte benytte meldeskjema. Foreldre kan også benytte skjemaet. Dersom foreldre kommer med en muntlig bekymring, skal mottaker av meldingen fylle ut meldeskjemaet (vedlegg 1)	

Elever oppfordres til å melde fra til kontaktlærer eller annen voksen.

HÅNDTERING

Opplæringsloven § 9a-3, tredje avsnitt

”Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak”.

I Holtålen kommune skal alle elever og foreldre oppleve å bli tatt på alvor hvis de kommer til skolene med bekymring om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Skolen tar ansvar og initiativ for å stoppe slik atferd. Elever som har opplevd å bli utsatt eller selv har utsatt andre for krenkende ord eller handlinger, skal vite at de blir fulgt opp av skolen etter at den krenkende atferden er avsluttet.

Rektor har det overordnede ansvaret for at skolen følger opp saker som gjelder det psykososiale miljøet.

Når elev, foreldre eller ansatte ved en skole har avdekket at elever blir utsatt for krenkende ord og handlinger, skal skolen sikre en saksbehandling og oppfølging i tråd med lover og forskrifter. Viser også til forvaltningsloven.

Saken skal undersøkes. Både den som plages og de som plager skal forklare seg. Medelever og ansatte som har sett hendelsen skal forklare seg om det de har sett. Hjemmene til de berørte kontaktes.

Enkeltvedtak:

- Muntlige eller skriftlige henvendelser fra elever og foreldre om forhold knyttet til skolemiljøet, skal besvares med enkeltvedtak. Ved en henvendelse, skal foreldre få informasjon om sin rett til å få enkeltvedtak når de ber om tiltak
- Ved varsling fra ansatte om kunnskap om eller mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord og handlinger skal rektor etter undersøkelse avgjøre om det skal fattes enkeltvedtak. Dersom det settes inn tiltak som er inngripende for den eleven det gjelder, skal det fattes enkeltvedtak

Utfyllende beskrivelser om krav til innhold i et enkeltvedtak, henviser til rundskriv 2-2010 fra UDIR.

FASER - problemløsning

NR.	OPPGAVE	ANSVAR	DOKUMENTASJON
01.	Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart	Rektor/kontaktlærer	Meldeskjema 1
02.	Samtaler med eleven som opplever seg krenket	Rektor/kontaktlærer	Referat
03.	Samtaler med foreldre til eleven som opplever seg krenket	Rektor/kontaktlærer	Referat
04.	Samtale med eleven som krenker	Rektor/kontaktlærer	Referat
05.	Samtale med foreldre til krenker	Rektor/kontaktlærer	Referat
06.	Rektors vurdering etter faktainnhenting	Rektor	Handlingsskjema
07.	Rektor fattet enkeltvedtak raskest mulig om elevens rett etter § 9a-1 er ivaretatt eller ikke	Rektor	Enkeltvedtak
08.	Evaluerings av tiltak/enkeltvedtak	Rektor	Referat/eventuelt nye enkeltvedtak
09.	Sanksjoner Sanksjoner må være i tråd med ordensreglementet. Skolen må dokumentere bruk av sanksjoner. Skolen må vurdere om det skal fattes egne enkeltvedtak hvis sanksjonen er inngripende.	Rektor (Kommunalleder ved bytte av skole)	Referat/enkeltvedtak
10.	Oppfølging	Rektor/kontaktlærer	Referat
11.	Dersom krenkende atferd ikke opphører, skal andre eksterne parter inn i saken, for eksempel PPT, BUT, barnevern, politi	Rektor	Referat
12.	Hvis det er voksne ved skolen som plager elever, vil dette bli en personalsak	Rektor	Referat

SYSTEMATISK ARBEID - FOREBYGGING

Opplæringsloven § 9a – 4

”Skolen skal aktivt drive eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte. Skoleleiinga har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet”.

Med kontinuerlig menes det at det systematiske arbeidet må være en rød tråd i skolens arbeid og ikke bare noe som gjøres når det oppstår ubehagelige situasjoner eller ved oppstart av et nytt skoleår. Arbeidet skal drives kontinuerlig, gjennom hele skoleåret.

Det systematiske arbeidet skal være gjennomtenkt og planmessig. Planene og rutinene må være innarbeidet og må følges av personalet når det jobbes med saker som vedrører det psykososiale miljøet til elevene.

Skoleledelsen har ansvaret for den daglige oppfølgingen av skolens systematiske arbeid. Skolens ledelse ved rektor skal følge med og har ansvaret for at det systematiske arbeidet er aktivt, systematisk og planmessig.

Skolene skal bruke rutiner, tiltak, planer, undersøkelser og annet materiell til å sørge for at alle elever og ansatte skal oppleve et godt arbeidsmiljø.

Skolene skal skape en forutsigbar og trygg hverdag for alle, slik at elever og ansatte vil trives i våre lærende organisasjoner.

Skolemiljøet har stor betydning for elevenes trivsel og læringsresultater. Det er elevene selv som vet og som bør si i fra om forhold ved skolemiljøet som bør bedres. Elevene skal gis anerkjennelse, støtte og oppmuntring. Alle ansatte på skolen skal framstå som tydelige voksne og samtidig legge vekt på å etablere et godt forhold til elevene.

Skolemiljø og brukermedvirkning

Opplæringsloven pålegger alle skoler å ha et skolemiljøutvalg, jfr. opplæringsloven § 11-1a og 11-5a. S

Skolemiljøutvalget skal bidra til å sikre elevenes og foreldrenes deltakelse i skolens arbeid med å skape godt skolemiljø.

Skolemiljøutvalget skal delta i planleggingen og gjennomføringen av skolens systematiske arbeid for å utvikle og kvalitetssikre skolens psykososiale og fysiske miljø.

Utvalget har en rådgivende funksjon overfor skoleledelsen, og det kan henstille om at det iverksettes tiltak for å sikre et godt skolemiljø. Skolen skal da behandle henstillingen etter reglene i forvaltningsloven etter enkeltvedtak.

Skolene i Holtålen kommune har følgende rutiner:

NR.	OPPGAVE	TIDSPUNKT	ANSVAR
01.	Skolenes gjennomgår handlingsplan for opplæringslovens kap. 9a – elevens skolemiljø <u>Drøfte:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Psykososialt miljø • Hva er krenkende atferd • Hva er terskelen for å gripe inn • Når skal skoleledelsen varsles 	Ved skolestart	Rektor
02.	Gjennomgang av forskrift til ordensreglement for grunnskolene i Holtålen kommune Gjennomgang av skolens ordensreglement	Ved skolestart	Rektor
03.	Skolens planer og tiltak for forebyggende og holdningsskapende arbeid gjennomsyrrer skolehverdagen	Kontinuerlig	Alle ansatte/rektor
04.	Nye foreldre gjøres kjent med planen og ordensreglement	Første foreldremøte, høst	Kontaktlærer
05.	Elever og elevråd informeres om handlingsplan for elevenes skolemiljø og ordensreglement	Hver høst	Kontaktlærer, elevrådskontakt
06.	Tiltak og aktiviteter vedrørende skolemiljø tas opp i elevråd	Løpende	Elevrådskontakt
07.	Gjennomgang av elevundersøkelsen tas opp i personalet, elevråd, skolemiljøutvalget og samarbeidsutvalget	Hvert år	Rektor
08.	Skolen skal evaluere sitt forebyggende og holdningsskapende arbeid. Evaluering og eventuelt revidering foretas i personalmøte, elevråd, skolemiljøutvalget og samarbeidsutvalget	Hvert år	Rektor
09.	Vakt- og tilsynsordning evalueres to ganger i året	Høst og vår	Rektor
10.	Kommunalleder tar opp opplæringslovens kapittel 9a i kvalitetssamtalen med skolene	Hvert andre år	Kommunalleder

Systematisk arbeid mot mobbing blant elevene, Hov skole

Undersøkelser

- 2 obligatoriske undersøkelser per år i alle klasser, vår og høst
- Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn hvert år
- Kontinuerlig observasjon i timer og friminutt ved hjelp av inspeksjon
- På skolebussen og skolevei har vi ikke fysisk innsyn direkte, men undersøkelser omfatter også disse arenaer
- Rektors informantnett består av elever, assistenter, lærere og foreldre

Oppfølging

- Lærerne bruker spørreundersøkelsen i sin klasse til å avdekke alle tilfeller, selv om besvarelsen i utgangspunktet er anonym
- Lærerne følger opp kjente tilfeller gjennom elev- og foreldrekontakt, i henhold til skolens vurderingssystem
- Lærerne summerer opp resultatet på trinnskjema som leveres rektor. Her beskriver de også tiltak som gjøres i enkelte tilfeller
- Administrasjonen summerer opp på et fellesskjema for Hov skole og rektor følger med i utviklingen
- Rektor tar opp resultatene av mobbeundersøkelsene i felles personalmøter
- Rektor informerer om utviklingen to ganger i året i skolens samarbeidsutvalg (SU)
- Når det gjelder grove mobbesaker gjør rektor og kontaktlærer egne undersøkelser. Rektor skriver eventuelt et delegert vedtak med tiltak og krav til mobber om at dette må opphøre. I vedtaket står oppgitt tidspunkt (ukenr.) for oppfølging

Kurs/arrangement

- Rektor har deltatt i kurs om mobbing og emnet har vært behandlet som egen sak i personalmøte
- Rektor har engasjert "Redd barna" i egen temadag for elever og åpent møte i samfunnshuset på kveldstid. Tema: Digital mobbing

HANDLINGSPLAN MOT MOBBING VED GRØT SKOLE

1. Hva er mobbing?

Mobbing er noe som gjøres med vilje for å skade noen, som oftest mange ganger.

Det kan være:

- slag, spark og annet som gjør vondt på kroppen
- å stenge noen ute
- å snakke stygt om noen
- å snakke stygt til noen

Det er ikke mobbing når to like sterke sloss.

2. Hvordan skal vi forhindre mobbing?

Det er viktig at

- elevene har et utemiljø med gode lekemuligheter
- lærerne har tilsyn i friminuttene
- det går fram i ordensregler og samtaler at mobbing ikke aksepteres
- mobbeplanen gjennomgås hvert år med elever og foreldre

Ved skolen vår satser vi på:

- aldersblanding
- elevråd
- klassemøter
- samtaler elev – lærer
- samtaler elev – foreldre – lærer
- skriftlige trivselsundersøkelser 2 ganger pr. år

Det blir lettere å avsløre mobbing hvis vi

- snakker sammen i klassene om forskjellen på å

SLADRE – noe vi gjør for å skade noen

SI FRA – noe vi gjør for å hjelpe noen

- griper inn i situasjonen der vi er i tvil om hva som foregår

3. Tiltak ved mobbing

Den voksne som får vite om mobbinga

1. Fyller ut skjema med beskrivelse av: HVEM, HVA og NÅR
2. Snakker med kontaktlærer til den/de som er innblandet

Kontaktlærer

har samtaler med partene hver for seg, evt. med rektor og den/de som så mobbinga.

Det er viktig å skaffe riktig info om det som har skjedd.

Den som er mobbet, skal få forsikring om at han/hun vil få hjelp.

Så snart som mulig holdes møte mellom partene, de berørte foreldre og lærer/rektor. Mobberen må forklare grunnen til det som har skjedd.

Det skal også lages en plan med forslag til løsning som underskrives av begge partene og foreldrene.

Det er viktig at planen også beskriver oppfølging/vurdering av tiltak.

Spørreundersøkelse om mobbing.

Gjennomføres 2 g/år.

	Ja	Nei		Ja	nei
Blir du mobbet på skolen?			Kjenner du noen på vår skole som blir mobbet?		
Blir du mobbet på skolevegen eller bussen?			Kjenner du noen på vår skole som mobber andre?		
Mobber du noen?					

Holtålen kommune – generelt

Manifest mot mobbing, 2011 – 2014

Holtålen kommune har sluttet seg til den nasjonale satsingen for å styrke arbeidet for et godt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø for alle barn og unge. Vi skal ha nulltoleranse for mobbing.

Vi vil følge opp arbeidet gjennom aktuelle undersøkelser og kartlegginger, blant annet drøfting av den årlige Elevundersøkelsen gjennom drøftingen av den årlige tilstandsrapporten for grunnopplæringen, jfr. opplæringslovens § 13-10 andre ledd.

MOT – ungdomstrinnet ved Hov.

Holtålen har drevet med MOT-arbeid siden 2001. I 2009 startet vi arbeidet med "Lokalsamfunn med MOT", og jobber nå med MOT i fritid, i tillegg til skolebesøkene.

MOT er en holdningsskapende organisasjon som jobber for og med ungdom.

MOTs mål er å bidra til robuste ungdommer og trygge ungdomsmiljø.

MOT har en helhetlig modell for hvordan lokalsamfunn kan jobbe sammen med ungdom. Helhetsmodellen består av program i ungdomsskolen og videregående skole, samt tiltak på ungdoms fritidsarena. Gjennom ung til ung-formidling, øvelser, historier, dialog og rollespill bevisstgjøres ungdom til å ta egne valg, ta vare på hverandre og vise mot.

Skolepolitisk plattform, vedtatt av kommunestyret 25.06.2005

"Skolene i Holtålen, inklusive skolefritidsordningen, skal bygge sitt arbeid på de kristne/humanistiske og demokratiske grunnverdiene, menneskerettighetene og en vitenskapelig tenkemåte. Det skal legges vekt på å fremme et positivt syn på mennesket og menneskets muligheter i et trygt læringsmiljø som vektlegger solidaritet og toleranse. Alle skal kunne utvikle seg som unike mennesker som tar ansvar for seg sjøl og viser respekt for andre mennesker, natur og miljø. Det skal arbeides slik at alle opplever trygghet, føler glede og entusiasme får tro på framtida".

VEDLEGG 1**MELDESKJEMA
om bekymring for elevenes psykososiale skolemiljø**

Elevers navn:		Fødselsdato:
Elevers klasse/trinn:		
Bekymring meldes til:		
Bekymring meldes av:		
Dato for melding:		
Hva dreier bekymringen seg om? (mobbing, vold, rasisme, diskriminering, utestenging)		
Hvordan ble bekymringen oppdaget?		
Annen faktainformasjon?		

..... (foresattes navn)

foresatte til .....
(elevens navn)

Melding som gjelder mistanke om at en elev blir utsatt for krenkende ord eller handlinger**Foreløpig informasjon fra skolen.**

Jeg/vi viser til ..... (tlf./e-post/brev) ..... (dato) som gjelder .....
(elevens navn og kort om hva saken gjelder)

Vi tar enhver slik henvendelse svært alvorlig, og vil selvfølgelig gjøre det vi kan for å finne ut hva som har skjedd. Dette er også noe opplæringsloven pålegger skolen, slik det kommer fram av følgende utdrag:

Opplæringsloven § 9a-3 om det psykososiale miljøet lyder:

” Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, der den enkelte eleven kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

Dersom nokon som er tilsett ved skolen, får kunnskap eller mistanke om at ein elev blir utsett for krenkjande ord eller handlingar som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal vedkommande snarast undersøkje saka og varsle skoleleiinga, og dersom det er nødvendig og mogleg, sjølv gripe direkte inn.

Dersom ein elev eller forelder ber om tiltak som vedkjem det psykososiale miljøet, deriblant tiltak mot krenkjande åtferd som mobbing, diskriminering, vald eller rasisme, skal skolen snarast mogleg behandle saka etter reglane om enkeltvedtak i forvaltningslova. Om skolen ikkje innan rimeleg tid har teke stilling til saka, vil det likevel kunne klagast etter føresegnene i forvaltningslova som om det var gjort enkeltvedtak. ”

I løpet av 3 uker vil dere motta skriftlig informasjon om hvordan saken blir vurdert, og hva som eventuelt blir igangsatt av tiltak og oppfølging.

Holtålen, ...

_____
rektor

..... , (foresattes navn)

foresatte til .....
(elevens navn)

ENKELTVEDTAK

etter opplæringslovens § 9A-3 – Elevenes psykososiale miljø

Vi viser til melding (dato) og foreløpig informasjon fra skolen (dato).

Skolen har vært i kontakt med alle involverte parter i saken, og har kommet fram til følgende vedtak:

A. beskrivelse av undersøkelsen

(resultatet av undersøkelsen skal være entydig:

1. elevens rett til et godt skolemiljø er innfridd for elev .... (§9a-1)
2. elevens rett til et godt skolemiljø er ikke innfridd for elev ... (§9a-1)

B. konklusjon

C. tiltak og videre oppfølging

D. evalueringsmøte med elev og foresatt (etter ca 1 mnd.)

Klagerett

Vedtaket kan klages inn for Fylkesmannen, jfr. forvaltningsloven § 28. Klagefrist: 3 uker. Klagen sendes til skolen. Skolen vurderer saken på ny med utgangspunkt i klageskrivet. Dersom skolen opprettholder sitt opprinnelige vedtak, oversendes klagen til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag for endelig klagebehandling.

Holtålen, ...

---

rektor

VEDLEGG 4

Spørreundersøkelse om mobbing på Hov skole

Mobbeundersøkelsen gjennomføres 2 ganger i året, og undersøkelsen er anonym.

Vår/høst:	Dato:	Klasse:
-----------	-------	---------

Mobbing er gjentatt negativ eller "ondsinnert" atferd fra en eller flere rettet mot en elev som har vanskelig for å forsvare seg. Gjentatt erting på en ubehagelig og sårende måte er også mobbing, dette inkluderer også taus mobbing/utestengning som over tid er rettet mot en eller flere elever.

I kommentarfeltet håper vi dere kan skrive litt mer om saken og eventuelt skrive hvem som blir mobbet.

		Ja	Nei	Kommentarer (eventuelt navn)
1.	Blir du mobbet på skolen?			
2.	Blir du mobbet på skolevegen eller på bussen?			
3.	Kjenner du noen på skolen vår som blir mobbet?			
4.	Kjenner du noen på skolen vår som mobber andre?			
5.	Blir noen elever holdt utenfor, og kan dette være mobbing?			
6.	Mobber du noen?			

Andre former for uakseptabel atferd

Dette kan være enkelthendelser som ikke kommer inn under definisjon for mobbing, men som føles krenkende eller plagsomt for den det gjelder.

		Ja	Nei	Kommentarer (eventuelt navn)
1.	Blir du plaget via PC, mobil eller på annen måte?			
2.	Kjenner du noen på skolen vår som blir plaget via PC, mobil eller på annen måte?			